

Lög

um breyting á lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum.

1. gr.

2. mgr. 8. gr. laganna orðast svo:

Til tekna sem vextir, sbr. 1. mgr., af kröfum eða inneignum, sem ekki eru tengdar atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi, teljast vextir sem greiddir eru eða eru greiðslukræfir og greiddar verðbætur á afborganir og vexti, svo og gengishækkun hlutdeildarskírteina. Til tekna í þessu sambandi teljast enn fremur hvers kyns gengishagnaður og afföll af keyptum verðbréfum, víxlum og sérhverjum öðrum kröfum og hvers kyns aðrar tekjur af peningalegum eignum. Ákvörðun tekna skal vera þannig:

- Vextir af reikningum í innlánsstofnunum skulu teljast til tekna þegar þeir eru færðir eiganda til eignar á reikningi.
- Vextir af kröfu skulu teljast til tekna þegar þeir eru greiddir eða greiðslukræfir.
- Afföll, þ.e. mismunur á uppreiknuðu nafnverði kröfu á kaupdegi að frádregnu kaupverði hennar, skal færa til tekna í hlutfalli við afborganir nafnverðs þegar þær greiðast.

Við vexti af verðbréfum sem ekki eru með árlegri greiðslu skal, þegar skattur er reiknaður af vöxtunum, bætast sérstakt álag sem miðast við að ársávöxtun eftir skatt yfir reikningstímabilið sé sem næst því sem verið hefði við árlega staðgreiðslu. Seðlabanki Íslands skal reikna út stuðul í þessu sambandi fyrir hvert tekjuár í upphafi næsta árs á eftir tekjuárinu. Nánar skal kveðið á um útreikning þennan í reglugerð.

- Áfallinn gengishagnaður á hverja úttekt af reikningi eða afborgun af kröfu í erlendri mynt skal færa til tekna. Heimilt skal þó að miða við meðaltal stöðu reiknings í upphafi og í lok árs eða á innborgunar- og úttektardegi innan ársins nema um veruleg viðskipti sé að ræða. Nánari reglur hér að lútandi skulu settar í reglugerð í samráði við Seðlabanka Íslands.
- Vextir, arður og önnur ávöxtun af lífeyristryggingum, söfnunaryggingum, einstaklinga hjá líftryggingafélögum skulu teljast til tekna þegar slíkar tekjur koma til greiðslu, nema að því leyti sem lífeyristryggingar, söfnunaryggingar, verða skattlagðar sem tekjur samkvæmt öðrum ákvæðum laga þessara.

2. gr.

9. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Skattskyldur arður.

Til arðs af hlutum og hlutabréfum í félögum, sem um ræðir í 1. tölul. 1. mgr. 2. gr., telst auk venjulegrar arðgreiðslu sérhver afhending verðmæta til hlutareiganda eða hluthafa er telja verður sem tekjur af hlutareign þeirra í félaginu.

Arður af eigin hlutum eða hlutabréfum telst hvorki til tekna né gjalda hjá hlutafélagi.

3. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 16. gr. laganna:

- a. Í stað orðsins „fimm“ í 1. mgr. kemur: tvö.
- b. Í stað orðsins „fimm“ í 4. mgr. kemur: tveggja.

4. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 17. gr. laganna:

- a. Í stað 2. mgr. koma tvær málsgreinar er orðast svo:

Hagnaður af sölu hlutabréfa telst mismunur á söluverði þeirra annars vegar og kaupverði þeirra hins vegar. Kaupverð hlutabréfa, sem skattaðili hefur eignast við samruna hlutafélaga skv. 56. gr., skal ákvarðast jafnt kaupverði þeirra hlutabréfa er hann lét af hendi. Þegar ákveða skal hagnað af sölu hlutabréfa skal kaupverð hvers hlutabréfs teljast jafnt meðalkaupverði allra hlutabréfa sömu tegundar á hendi sama eiganda.

Nú er félagi slitið án þess að um samruna félaga sé að ræða, sbr. 56. gr., og skal þá litið á það sem sölu hlutafjár á hendi eiganda og úthlutunina sem söluverð. Sé hlutafé í hlutafélagi lækkað og það greitt út til hluthafa skal líta svo á að um sé að ræða sölu hlutafjár á hendi eiganda til hlutafélagsins.

- b. Í stað orðanna „á árinu 1990 og síðar“ í 1. másl. 3. mgr. (er verður 4. mgr.) kemur: á árunum 1990–1996.
- c. Á eftir orðinu „fyr“ í 3. másl. 3. mgr. kemur: eða á árinu 1997 eða síðar.
- d. Við greinina bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Unnt er að fara fram á frestun á tekjufærslu söluhagnaðar manns af sölu hlutabréfa um tvenn áramót frá söludegi að svo miklu leyti sem fjárhæð hans er umfram 3.000.000 kr. hjá einstaklingum og 6.000.000 kr. hjá hjónum. Kaupi hann önnur hlutabréf í stað hinna seldu innan þess tíma færist söluhagnaðurinn til lækkunar á því kaupverði hinna nýju bréfa sem ákvörðun söluhagnaðar samkvæmt þessari grein miðast við. Nemi kaupverð hinna keyptu hlutabréfa lægri fjárhæð en söluhagnaðurinn telst mismunurinn til skattskyldra tekna á kaupári hinna keyptu bréfa. Ef hlutabréf eru ekki keypt innan tilskilins tíma telst hagnaðurinn með skattskyldum tekjum á því ári þegar hann myndast. Ákvæði þessarar málsgreinar taka ekki til söluhagnaðar sem myndaðist í atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi.

5. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 30. gr. laganna:

- a. 1., 2. og 3. tölul. B-liðar falla brott.
- b. Við lokamálgrein 4. tölul. B-liðar (sbr. b-lið 2. gr. laga nr. 147/1994), er verður 1. tölul., bætist nýr máslíður er orðast svo: Frádráttur samkvæmt þessum lið heimilast frá þeim tekjum manna er greinir í A- og B-lið 7. gr.
- c. Við B-lið bætist nýr töluliður, er verður 2. tölul., sem orðast svo: Nú verður greiðslufall á kröfu sem vextir, sbr. 2. mgr. 8. gr., hafa verið reiknaðir af og frestast þá greiðsla skatts af slíkum vöxtum.

Heimilt er að mótreikna tapaða vexti við fjármagnstekjur hafi skattur þegar verið greiddur af vöxtunum. Skal það gert á því ári þegar sýnt er að krafa sem vextir voru reiknaðir af fæst ekki greidd og skal gera grein fyrir henni í skattframtali viðkomandi tekjuárs. Með sama hætti fer um aðrar fjármagnstekjur, sbr. 3. mgr. 67. gr. Heimildin nær til fimm ára aftur í tímann frá og með tekjuári. Sé ekki um fjármagnstekjur að ræða á því tekjuári þegar mótreikningur á sér stað yfirferist mótreikningsheimildin til næsta skattframtals í allt að fimm ár. Heimild samkvæmt þessari málsgrein tekur einungis til fjármagnstekna utan rekstrar hjá einstaklingum og þeirra lögaðila sem ekki hafa með höndum atvinnurekstur.

Ákvæði 2. mgr. þessarar greinar um heimild til að draga frá beinan kostnað við öflun tekna gilda ekki um leigutekjur, vexti eða aðrar fjármagnstekjur.

- d. Orðin „í stað beins kostnaðar skv. 2. mgr.“ í 1. másl. 3. mgr. falla brott.
- e. 4. mgr. greinarinnar fellur brott.

6. gr.

Í stað 2. og 3. másl. 8. tölul. 31. gr. laganna koma fjórir málsliðir, svohljóðandi: Frádráttur þessi skal þó aldrei vera hærri en nemur 7% af nafnverði hlutafjár. Sé í eigu hlutafélags íbúðarhús, sumarhús, fólksbifreiðar, skemmtibátar eða aðrar eignir sem ekki tengjast rekstrarþörf félagsins og ætlaðar eru til einkaþarfa hluthafa, stjórnarmanna eða framkvæmdastjóra félagsins eða skylduliðs þeirra manna skal verðmæti þeirra eigna dregið frá nafnverði áður en arður samkvæmt þessum tölulið er ákvarðaður. Nú nýtir hlutafélag ekki að fullu frádráttarheimild samkvæmt þessum tölulið og er þá heimilt að flytja ónýtta frádráttarheimild til næstu ára. Arður samkvæmt þessum tölulið er frádráttarbær frá tekjum þess árs sem hann er reiknaður af.

7. gr.

Við 67. gr. laganna bætast tvær nýjar málsgreinar, er verða 3. og 4. mgr., sem orðast svo: Tekjuskattur af fjármagnstekjum einstaklinga utan rekstrar skal vera 10% af þeim tekjum. Til fjármagnstekna teljast í þessu sambandi tekjur skv. 1.–8. tölul. C-liðar 7. gr., þ.e. vextir, arður, leigutekjur, söluhagnaður og aðrar eignatekjur. Ákvæði þessarar málsgreinar taka þó ekki til hagnaðar af sölu hlutabréfa, þar með talið við innlaun þeirra, t.d. við slit félags og lækun hlutafjár, ef hagnaðurinn fer fram úr 3.000.000 kr. hjá einstaklingi og 6.000.000 kr. hjá hjónum. Fer um skatthlutfall og álagningu á slíkan söluhagnað eftir ákvæðum 1. mgr. þessarar greinar og skulu reglur 4. mgr. um tekjuviðmiðun ekki eiga við um umframfjárhæðina.

Sú fjárhæð, sem reiknast skv. 3. mgr., skal vera endanleg álagning á fjármagnstekjur. Skulu engin önnur opinber gjöld, sem reiknuð eru á tekjuskattstofn, leggjast á þessar tekjur. Sömu leiðis skulu tekjurnar ekki taldar til tekjuskattstofns til viðmiðunar við útreikning bóta eða annarra greiðslna samkvæmt lögum um almannatryggingar, lögum um húsaleigubætur eða öðrum lögum nema sérstaklega sé kveðið á um það í þeim lögum. Um afdrátt skatts af vaxta-tekjum og arði samkvæmt þessari málsgrein skulu á tekjuárinu gilda lög um staðgreiðslu skatts af slíkum tekjum samkvæmt því sem nánar er kveðið á um í þeim lögum.

8. gr.

Á eftir 3. másl. 2. mgr. A-liðar 68. gr. laganna kemur nýr málsliður er orðast svo: Þeim hluta persónuafsláttar, sem þá er óráðstafað, skal ráðstafað til að greiða tekjuskatt sem lagður er á fjármagnstekjur, sbr. 3. mgr. 67. gr.

9. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 69. gr. laganna:

- a. 2. másl. 3. mgr. B-liðar orðast svo: Með tekjuskattstofni í þessu sambandi er átt við tekjur skv. II. kafla laganna, þó ekki tekjur skv. 3. tölul. C-liðar 7. gr., að teknu tilliti til frádráttar skv. 1., 3. og 5. tölul. A-liðar 1. mgr. og 2. mgr. 30. gr. og frádráttar skv. 31. gr.
- b. 3. másl. 3. mgr. C-liðar fellur brott.
- c. 2. másl. 4. mgr. C-liðar orðast svo: Með tekjuskattstofni í þessu sambandi er átt við tekjur skv. II. kafla laganna, að teknu tilliti til frádráttar skv. 1., 3. og 5. tölul. A-liðar 1. mgr. og 2. mgr. 30. gr. og frádráttar skv. 31. gr.

10. gr.

Við 72. gr. laganna bætast tvær nýjar málsgreinar, er verða 3. og 4. mgr., svohljóðandi:

Lögaðilar þeir, er undanþegnir eru skattskyldu skv. 2., 3., 5., 6. og 7. tölul. 4. gr., skulu þrátt fyrir það greiða tekjuskatt af fjármagnstekjum, sbr. 3., 4. og 5. tölul. C-liðar 7. gr., svo og skv. 8. tölul. sama staflaðar 7. gr., að því er varðar söluhagnað af hlutabréfum. Skal hann vera 10% af þeim stofni. Afdráttur skatts og innborgun hans samkvæmt lögum um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur skal vera fullnaðargreiðsla og koma í stað álagningar samkvæmt lögum þessum. Þó skulu þeir aðilar, sem þessi málsgrein tekur til og sjálfir annast um innheimtu vaxta í eigin lánaumsýslu eða fá vaxtatekjur sem ekki er dregin af staðgreiðsla, skila greinargerð um vaxtatekjur til skattyfirvalda og standa skil á 10% tekjuskatti af slíkum vöxtum að

tekjuári loknu. Þeir aðilar, sem þessi málsgrein tekur til og hafa aðrar fjármagnstekjur, skulu sömuleiðis standa skil á 10% tekjuskatti af slíkum tekjum að tekjuári loknu. Við ákvörðun á stofnverði eigna sem félög, sbr. 5. tölul. 4. gr., eignast við gjöf skal við sölu miðað við að stofnverðið sé markaðsverð á yfirtökudegi félagsins á eigninni. Ríkisskattstjóri setur nánari reglur um skilagreinar og skil vegna þessarar málsgreinar.

Eftirtaldir aðilar eru undanþegnir ákvæðum 3. mgr.:

1. Lánasjóður íslenskra námsmanna, Bygðastofnun, Byggingarsjóður ríkisins, Byggingarsjóður verkamanna, Framkvæmdasjóður fatlaðra, Framkvæmdasjóður aldraðra, Framleiðnisjóður landbúnaðarins, Lánasjóður sveitarfélaga, Lánasjóður Vestur-Norðurlanda, Seðlabanki Íslands og lífeyrissjóðir, sbr. lög nr. 55/1980, um starfskjör launafólks og skyldutryggingu lífeyrisréttinda.
2. Lánastofnanir sem skattskyldar eru samkvæmt lögum nr. 65/1982, um skattskyldu lánastofnana, með síðari breytingum, en fjármagnstekjur þeirra falla undir almenna skattskyldu samkvæmt þeim lögum.

11. gr.

4. mgr. 110. gr. laganna orðast svo:

Álagða skatta, að frádregnu því sem greiða ber fyrir álagningu skv. 2. mgr. þessarar greinar auk mismunar sem fram kemur á álagningu tekjuskatts og staðgreiðslu launamanns, sbr. 35. gr. laga um staðgreiðslu opinberra gjalda, að frádreginni staðgreiðslu samkvæmt lögum um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur og að frádregnum bótum skv. 69. gr., skal greiða með sem næst jöfnum greiðslum á þeim gjalddögum sem eftir eru á árinu þegar álagning fer fram.

12. gr.

Á eftir orðinu „laga“ í 1. mgr. 121. gr. laganna, sbr. 20. gr. laga nr. 145/1995, kemur: eða laga um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur.

13. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda við staðgreiðslu gjalda á árinu 1997 og við álagningu gjalda á árinu 1998 fyrir tekjuárið 1997. Breyting á nafnverði hlutafjár, sbr. 1. másl. 6. gr., skal koma til framkvæmda í fyrsta sinn á árinu 1998 vegna verðbreytingarstuðuls ársins 1997.

Nú selur maður hlutabréf á árinu 1996 og skal þá hagnaður af sölu þeirra skattlagður með 10% skatthlutfalli, enda sé salan ekki þáttur í atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi mannsins og hagnaðurinn nemi lægri upphæð en 3.000.000 kr. hjá einstaklingi eða 6.000.000 kr. hjá hjónum. Söluhagnaður sá, er þessi málsgrein tekur til, telst ekki til útsvarsstofns. Ákvæði lokamálsgreinar 17. gr., um heimild til frestunar á tekjufærslu og um ráðstöfun á söluhagnaði til kaupa á hlutabréfum, skulu gilda um söluhagnað umfram fjárhæðarmörk í 1. másl.

14. gr.

Ákvæði til bráðabirgða.

I.

Vextir af bréfum og kröfum hjá aðilum utan rekstrar sem stofnað var til fyrir 1. janúar 1997.

Vextir eins og þeir eru skilgreindir í 2. mgr. 8. gr. af bréfum og kröfum sem gefin voru út eða til var stofnað fyrir 1. janúar 1997 teljast eigi til skattskyldra vaxtatekna að því leyti sem þeir voru áfallnir 1. janúar 1997.

II.

Jöfnunarverð hlutabréfa.

Á árunum 1997 og 1998 reiknast jöfnunarverðmæti hlutabréfa í samræmi við þetta ákvæði hjá þeim félögum sem skráð voru, sbr. 1. tölul. 2. gr. laga nr. 75/1981, í árslok 1996.

Jöfnunarverðmæti hlutabréfa í félagi skal vera nafnverð hlutabréfa í árslok 1996 að viðbætti þeirri fjárhæð sem heimilt væri að gefa út af jöfnunarhlutabréfum samkvæmt þeim

reglum sem um það giltu í árslok 1996. Gera skal grein fyrir útreikningi jöfnunarverðmætis með framtalsskilum á árunum 1997, 1998 eða 1999. Skattstjóri skal staðfesta útreikninginn.

Jöfnunarverðmæti samkvæmt þessu ákvæði skal árlega tilgreina á skattframtali hlutafélagsins og á hlutafjármiðum. Ríkisskattstjóri skal gefa út reglur og útbúa eyðublöð til notkunar við framkvæmd þessa ákvæðis.

Hafi seljandi hlutabréfa eignast hin seldu hlutabréf fyrir 1. janúar 1997 skal jöfnunarverðmætið skv. 2. mgr. þessa ákvæðis lagt til grundvallar sem kaupverð án framreiknings skv. 26. gr. laga nr. 75/1981 við útreikning á söluhagnaði hlutabréfa. Í stað jöfnunarverðmætis er heimilt að miða við upphaflegt kaupverð, að viðbættum breytingum samkvæmt verðbreytingarstuðli skv. 26. gr. til ársloka 1996, sé það hærra. Um söluhagnað þeirra sem eignast hin seldu hlutabréf eftir gildistöku laga þessara fer eftir ákvæðum 2. mgr. 17. gr.

Hafi hlutafélag ekki gefið út jöfnunarhlutabréf eða, ef um einkahlutafélag er að ræða, tilkynnt nýtt nafnverð formlega til hlutafélagaskrár eða tilgreint jöfnunarverðmæti með þeim hætti sem áskilið er í 2. og 3. mgr. ákvæðis þessa í síðasta lagi með skattframtali 1999, vegna tekna á árinu 1998 og eigna í lok þess árs, skal jöfnunarverðmæti við sölu bréfanna vera nafnverð hlutabréfanna í árslok 1996.

Hlutafélögum er heimilt að gefa út jöfnunarhlutabréf eða, ef um einkahlutafélög er að ræða, tilkynna nýtt nafnverð formlega til hlutafélagaskrár, allt að því að heildarnafnverð hlutafjár nái jöfnunarverðmæti eins og það reiknast skv. 2. mgr. þessa ákvæðis. Jöfnunarverðmætið, ásamt heimild til útgáfu jöfnunarhlutabréfa, skal síðan hækka eða lækka eftir verðbreytingarstuðli skv. 26. gr. laga nr. 75/1981, í fyrsta sinn við útreikning á árinu 1998 samkvæmt verðbreytingarstuðli sem birtur er í árslok 1997. Hlutafélögum er, þannig að skattfrjálst sé hjá hluthöfum, jafnframt heimilt að gefa út jöfnunarhlutabréf eða, ef um einkahlutafélag er að ræða, tilkynna nýtt nafnverð formlega til hlutafélagaskrár, vegna innborgaðs hlutafjár eftir 1. janúar 1997, og takmarkast heimildin við innborgað hlutafé eftir að það hefur verið hækkað eða lækkað eftir verðbreytingarstuðli skv. 26. gr. laga nr. 75/1981 frá innborgunarári til ársins á undan útgáfuári, að frádregnu nafnverði.

III.

Vextir af örorkubótum.

Nú hefur einstaklingur fengið greiddar bætur fyrir varanlega örorku á árunum 1992–1996 og þær verið ákveðnar í einu lagi til greiðslu og er honum þá heimilt á árunum 1997–2001 að færa til frádráttar á móti fjármagnstekjum sínum fjárhæð sem svarar til lækkunar útborgaðra bóta vegna eingreiðsluhagræðis og nemi 5% af fjárhæð bótanna.

Samþykkt á Alþingi 5. júní 1996.